

Roger Mitton,

Asia Sentinel

7/10/08,

Khánh Đăng [ ] c d ch

Việt Nam đang phải đi tìm kiếm và cải thiện chính trị trong khi các tài nguyên kinh tế ngày càng trở nên khan hiếm.

Sự chia rẽ trong nội bộ Đảng cộng sản đang nghiêm trọng. Việt Nam đã lan rộng khủng hoảng, theo sau hậu quả của khủng hoảng kinh tế đang tiếp tục diễn ra, đe dọa đến sự ổn định chính trị lâu dài của đất nước.

Ủy ban trung ương là bộ phận then chốt của đảng hội tụ nhân tài đã tiếp tục thực hiện phiên họp khẩn cấp trong một nỗ lực nhằm đẩy mạnh cuộc chiến chống lại nạn lạm phát đang hoành hành, tình trạng bất ổn lao động và một mức thâm thủng mậu dịch đang lớn dần.

Chúng ta có gì là bí mật khi có các quan điểm trái ngược về cải cách nguyên nhân gây ra tình trạng kinh tế suy sụp trầm trọng ở Việt Nam, và cách nào tốt nhất để giải quyết, đã lan tràn qua các tầng lớp cán bộ trong đảng trở thành phần lãnh đạo cao nhất trong Bộ chính trị đến các đảng viên nông thôn địa phương.

Giải pháp lãnh đạo đảng vẫn còn duy trì một bộ phận hòa giải nhưng người tiếp tục thực hiện chính sách khuếch trương kinh tế có mức tăng trưởng cao của Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng, và một nhóm đang gia tăng đông đảo chung quanh Tổng bí thư Nông Đức Mạnh thiên về một mức tăng trưởng và ổn định, chậm hơn và có nhu cầu khả năng chịu đựng.

Lưu ý quan trọng vào những tiếp cận kinh tế khác biệt này là những mối hiểm họa cá nhân đã có từ lâu về việc ông Dũng thăng chức nhanh chóng cho các nhà kỹ thuật (technocrats) và các đảng hội đồng người miền Nam của ông, loại bỏ ra ngoài những cán bộ cao cấp khác, rõ ràng nhất là những người miền Trung. Cũng thêm vào những mối rạn nứt này là cuộc vận động chống tham nhũng những ưu tiên thiêu sinh đảng, do chính ông Thủ tướng cộng đồng, cũng như các vận động áp lực đẩy lùi và loại bỏ các nhà báo và giáo dân Công giáo.

Các nguồn tin ngoại giao và tiếp xúc trong đảng cho biết có nhu cầu lợi suy đoán đến nỗi cho rằng nếu các mối rạn nứt này trở nên trầm trọng hơn, thì có thể sẽ bắt đầu đến một cuộc khủng hoảng chính trị lãnh đạo trong tương lai sắp tới.

Trong hội nghị trung ương hội tụ nhân tài của Hà Nội, một phiên họp lần thứ ba trong năm nay, vẫn là việc tiếp tục đẩy nhanh tốc độ ra, tiếp tục 160 ủy viên trung ương đảng đã được triệu tập một cách vội vã nhằm mục đích ngăn chặn việc công khai thành lập liên minh và tiếp trung tâm tiếp nối vào nền kinh tế khủng hoảng hiện đang bắt đầu đe dọa đến nền chính trị xã hội và sự kiểm soát của đảng.

Theo truy n th ng thì đ ng ch t ch c hai phiên h p th ng niên cho u ban trung ng đ ng, nh ng theo sau phiên h p khoáng đ i đ u tiên h i tháng Giêng, thì m t phiên h p th hai đ c v i vã tri u t p vào tháng B y đ c g ng đ a ra quy t đ nh s làm gì v s suy x p c a n n kinh t . R i bây gi i i có phiên h p th ba vào tháng M i.

Giáo s Carlyle Thayer, m t chuyên gia v các v n đ Vi t Nam thu c H c vi n Qu c phòng Úc Đ i L i nói r ng : "M t h i ngh trung ng l n th ba cho th y có đ i u gì đó r t quan tr ng đang đ c th o lu n".

Chính th c thì cu c th o lu n kín đáo kéo dài ba ngày đ t tr ng tâm toàn b vào các v n đ kinh t xã h i và đ c bi t là làm sao đ ng n ng a n n kinh t v n đã b suy nh c không b chìm sâu thêm vì h u qu c a s xáo tr n kinh t t Hoa K .

Ông Nguy n Tr n B t, ch t ch Investconsult Group, m t trong nh ng công ty t v n kinh doanh l n nh t Vi t Nam, đã bình lu n: "H i ngh trung ng này r t quan tr ng vì nó chú tr ng vào vi c làm th nào đ đ i phó v i n n l m phát và làm sao đ ph n ng tr c s đ i xu ng c a th tr ng Hoa K".

Nh ng đ i u này ch ng có gì là m i m , c hai cu c h i ngh tr c đây trong năm nay, gi i lãnh đ o đ ng ch y u đã th o lu n m t cách chính xác v các đ tài t ng t , m i l n th o lu n l i càng làm tăng thêm s ho ng h t và lo ng – và v i s gia tăng c u xé l n nhau đ ng sau l ng v vi c ai đã, ho c đã không, đ a ra đ ng l i hành đ ng đúng đ n.

Trong phiên h p tr c đây, các u viên trung ng đ ng, là nh ng ng i đã m t h t s kiên nh n v i chính ph khi t l l m phát tăng v t lên g n 30%, đã giao cho B chính tr trách nhi m giám sát n n kinh t cho đ n h t năm nay. M i b n u viên B chính tr là c quan có quy n l c cao nh t c a đ ng. Và quy t đ nh n m l y quy n ki m soát n n kinh t , ra kh i chính ph c a ông Dũng là m t bi n pháp mang tính c nh cáo cao đ có hi u qu làm l c h ng n i các và đ i ngũ c v n kinh t c a ông Dũng.

Ông Dũng và nhóm c a ông ta ch ng làm đ c gì v vi c này c vì h ch là m t thi u s trong B chính tr , là ch mà thành ph n ng h cho ông Nông Đ c M nh v n có tính th n tr ng, h p nh t chi m u th .

H i ngh trung ng h i tháng B y không c n thi t là m t bi u hi n thi u tin t ng vào ông Th t ng còn t ng đ i m i m , nh ng là m t đ u hi u cho th y nhi u u viên trung ng đ ng v n còn ch a c m th y đ c thuy t ph c r ng ông Dũng đúng là ng i đ đ i u hành đ t n c trong th i k khó khăn này. Và th c t là h đã cho tri u t p m t phiên h p kh n c p khác vào tu n tr c rõ ràng cho th y h v n ch a c m th y đ c thuy t ph c.

Th t v y, ch có m t ngày tr c khi h i ngh đ c tri u t p, ông Dũng đã nh c l i l i c nh báo quen thu c c a mình v vi c các ban ngành và c quan tài chánh ph i dành u tiên cho vi c k m ch l m phát, n đ nh kinh t vĩ mô, b o đ m an ninh xã h i và duy trì m c tăng tr ng thích h p.

Nh ng l i nói c a ông Dũng ch ng có chút tác đ ng nào đáng ghi nh n, nh ng ông ta v n ti p

tức thúc đẩy cho mức tăng trưởng kinh tế năm nay, mà nhu cầu tài chính là không thể nào đạt được.

Nhưng ít nhất nó thúc đẩy nền kinh tế tiêu bản đến 9% của chính phủ ông ta. Ngân hàng Phát triển Á Châu và các cơ quan khác hiện đang tiên đoán mức tăng trưởng kinh tế năm nay là 5%.

Và trong hội nghị hội tụ kinh tế, ông đã rõ ràng đi đến kết luận tiên đoán của riêng mình bằng những ngôn từ chung chung, tuyên bố rằng "sẽ tăng trưởng nên được giữ ở mức thích hợp và chúng tôi đang chờ đợi". Đã qua rồi cái đêm kinh tế kinh tế lại với những mức tăng trưởng 8% mà Việt Nam đã ghi nhận được trong suốt thập niên qua.

Ông Dũng cũng chỉ thị cho các ban ngành, bộ phận kinh tế, nhất là Ngân hàng Nhà nước, phải chú ý đến sự lên xuống của các thị trường tài chính thế giới cũng như Hoa Kỳ, hiện Việt Nam có thể đưa ra các biện pháp của nhà nước để bảo vệ sự ổn định của hệ thống ngân hàng trong nước. Theo ông Dũng, người đã từng có một thời gian ngắn – đúng ra là chúng ta có tài cán gì – của ngân hàng trung ương, thì cuộc khủng hoảng tài chính Hoa Kỳ cho đến nay chúng ta có một tác động đáng kể nào đó với nền kinh tế Việt Nam.

Tuy nhiên, trong khi ông Dũng thận trọng cảnh báo rằng Việt Nam phải duy trì sự cảnh giác, thì lại nói của ông ta với những xem như phần nào đó có vẻ quá muộn. Dù luôn trong giới kinh doanh cho biết rằng hiện đang có một cảm giác nặng nề với sự đi xuống của kinh tế Hoa Kỳ sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến nền kinh tế đang phát triển của Việt Nam.

Ông Nguyễn Trần Bình nói: "Rõ ràng là sự đi xuống của kinh tế Hoa Kỳ sẽ ảnh hưởng tới các chỉ tiêu kinh tế và xã hội của chúng ta, và có thể sẽ có những thiệt hại cho nền kinh tế các nước lâu dài".

Thị trường Hoa Kỳ rất quan trọng cho nhu cầu hàng xuất khẩu của Việt Nam, đáng ghi nhận là với việc, thu nhập, giày dép, và nhu cầu hàng hóa rất nhiều khác. Và chính ông Mạnh chỉ không phải là ông Dũng đã nhận thấy việc cần thiết cho một sự sụp đổ bất chấp mọi nỗ lực của chúng ta trong khi cùng lúc đó, kiểm soát nhập khẩu cũng góp phần giảm thiểu mức thâm hụt ngân sách đang bắt đầu phát.

Thêm nữa, những người hiện của người Việt hiện nay ngoài việc ít hơn tại Hoa Kỳ, Âu Châu và Úc Châu. Và chúng ta có ít hơn những người hiện tại Hoa Kỳ sẽ được thúc đẩy hiện.

Tính toán quan trọng của ông Dũng trái ngược với việc lập kế hoạch phát triển của chúng ta về mặt kinh tế trong ngày kế tiếp của hội nghị. Ngôn ngữ của họ có thể là nhã nhặn và trên bề mặt thì không quá khác nhau, nhưng ở phía dưới thì sự tương phản vô cùng rõ rệt.

Ông Mạnh nhận xét rằng mức dù xuất khẩu có tăng trưởng và có nhu cầu hiện tại, nhưng với nền kinh tế yếu kém và thiếu sót, bao gồm nền kinh tế phát triển, mức thâm hụt ngân sách đang căng phồng và tình trạng lao động bất an. Nói theo một cách khác, thì chúng ta đang bắt đầu và bắt đầu – và điều đó có thể sẽ đưa đến nhu cầu khó khăn lớn cho chúng ta nếu không được giữ quy tắc nghiêm. Ông ta thúc giục ủy ban trung ương chúng ta hãy tìm ra nguyên nhân và có hành động thích hợp.

Số thực là ông từng bí quyết để có nên cần thì tốt phải như cội –mặt năm sau khi cuộc khủng hoảng hàng xuất ra Việt Nam lên đầu tiên– là họ vốn cần phải xác định ra những nguyên nhân, chứ đừng nói đến việc tìm các giải pháp, là mặt đi đầu đáng số.

Trong năm qua, mặt số đã đi tiếp xu hướng càng xu hướng hơn cho nên kinh tế Việt Nam vốn đầu cội lèo lái bằng xuất nhập, và hiện giải, với thế trường xuất nhập lên nhất của Việt Nam đang đi vào tình trường kinh tế trì trệ thụt lùi (recession), mặt việc thế m chỉ còn có thế thế m nào hơn, nhất là đi với người dân có lợi thế thế p và giải trung lưu là hai thành phần phải đi diển với số gia tăng mặt của giá cả các mặt hàng thì tốt y.

Thế trường B công thế trường Bùi Xuân Khu cho biết họ tuấn trường c riêng Việt Nam số bắt đầu gia tăng giá đi lên do nhà nước kiểm soát lên khoảng 20% vào năm tiếp đi thu hút thêm đầu tư vào ngành năng lượng không có khả năng và thiêu hụt nguồn mặt cách thế thế m. "Cho đến giờ đây chúng tôi vốn duy trì giá bán thấp với mặt đích kiểm soát lạm phát, những giá cả số bắt đầu tăng vào năm 2009".

Những biện pháp như vậy có khả năng làm tăng thêm số bắt đầu trong quần chúng và tình trường lao động bắt đầu an, cũng như gây thêm số chia rẽ trong đảng với việc những hành động như vậy có lợi ích gì không. Đảng đã chính thức thú nhận rằng cái ngày số m nhất mà nên lạm phát có khả năng trở lại từ đó mặt mặt con số số không đến cho đến năm 2010.

Cùng với việc vượt lên với các vấn đề gai góc này, họ nghị trung ương họ tuấn trường c cũng thế o luận với phiên họp quốc hội kiểm tra số số m đầu c triển tiếp Hà Nội.

Giải lãnh đạo đảng biết rõ rằng họ phải cội đả ra mặt công thế c với chính sách kinh tế hợp với số mong đợi của các đi biếu và do đó ngăn chặn đầu cội những chế trích cay đắng mà họ đã nhận đầu cội họ tháng Giêng khi nên lạm phát, khoảng 14%, mặt chế v a bắt đầu giảm nhập vào và mặt thâm thế ng m u d ch cũng như tình trường bắt đầu lao động có vẻ thế ng đi bình thế ng.

Những đó không phải là tình trường hiện thế i, và cũng như họ tháng Giêng, các đi biếu Việt Nam tiếp các vùng nông thôn có thế số đầu cội biết nên bắt đầu trong việc đánh giá chính phải khi họ kiểm tra chi tiết các nội đầu vốn tài chánh do nên lạm phát gây ra cho nông dân trong khu vực b u c của họ.

Không biết cái họ nghị "đánh thế c" họ tuấn trường c có thúc giải c đầu cội giải lãnh đạo đảng có thêm các hành động –và phải hợp chế chế h n- hay không thì còn phải coi lại. Nếu không thì khả năng có mặt họ nghị n a, họ c thế m chỉ mặt đi họ i đảng giải a nhi m k , mà trong đó các tay lãnh đạo cao cấp, giảm ông Dũng lên ông Mạnh, có thế b g t qua mặt bên họ c ngay cội việc b lo i b .

Như ông Mạnh đã cảnh báo trong phát biểu kiểm thúc họ nghị thì : "Đầu cội bắt đầu quan trường đ y l i số đoàn kiểm tra trí trong đảng, toàn dân, toàn quân và tiếp cội các b p n ban ngành".

Đảng không những chế lo số vốn những chia rẽ nên b , mà còn đề phòng với bắt cội các r c r i xã hội họ c thành phần đi lập chính thế nào. Vì thế vốn qua mặt có mặt chi n d ch đàn áp các

nhà báo và giáo dân Công giáo. Nhiều nhà báo nội tiêng đã bở bở t trong nhiều tháng qua, và hai trong nhiêng phóng viên đi tiên phong trong công cuộc chêng tham những trong nêng c sô p sô a bở đố a ra xỏ vì vớ ch trỏ n nhêng hành đố ng sai trái cô a giớ i lãnh đố o đố ng trong vớ xì-căng-đan tại tiêng PMU18 cách đây hai năm.

Nhiều thành viên cô a giáo hớ i Công giáo, trong đó có Têng giám mớ c Hà Nội, cũng bở cớ nh cáo phớ i chớ m đố t biều tình vớ viớ c tớ ch thu tài sớ n cô a hớ do hớ u quớ cô a chiớ n tranh Viớ t Nam. Cho rớ ng các cuộc biều tình vớ a qua là "hoàn toàn không chớ p nhớ n" đố c, Thớ tợ ng Dũng nói rớ ng : "Nhiều nhêng hành đố ng này không chớ m đố t, nó sớ có mớ t tác đố ng bở t lớ i vớ nhêng quan hớ tợ giớ a nhà nêng c và giáo hớ i".

Mớ i đây, ông Dũng đã gớ p gớ nhiều giám mớ c, nhêng vớ n đố tranh chớ p đố t đái vớ n không đố c giớ i quyớ t và còn là mớ t trớ ngớ i chính yớ u trong viớ c tái lớ p lớ i quan hớ ngoớ i giao giớ a Hà Nội và Vatican.

Các cán bở đố ng đố a phớ ng, nhớ t là nhêng ngớ i cùng phe vớ i các đố ng viên kớ cớ u nhớ ông Mớ nh, Thớ ng trớ c Ban bí thớ Trớ ng Tớ n Sang và Bớ trớ ng công an Lê Hớ ng Anh, đố c biớ t là đang bở c bớ i vớ viớ c chớ m trớ đố đố a ra các biớ n pháp mớ nh mớ hớ n. Hớ tin rớ ng Hoa Kớ và các quớ c gia Tây phớ ng khác đang quá bớ n tâm vào tình trớ ng xáo trớ n tài chánh hiớ n thớ i trên thớ giớ i và cuộc bớ u cớ Têng thớ ng Hoa Kớ, đố chú ý đớ n viớ c đàn áp tôn giáo và báo chí ở Viớ t Nam.

Nhêng ngớ i khác, hớ u hớ t là nớ m trong phe có tính hoà giớ i hớ n cớ a ông Dũng, thì lớ p luớ n rớ ng cách giớ i quyớ t tợ nhớ t là cớ hai phía phớ i trớ n tợ nh lớ i.

Theo ông Nguyớ n Trớ n Bớ t thì : "Mớ c dù chính quyớ n đố a phớ ng rõ ràng là không thớ hoàn trớ khu đố t lớ i cho giáo hớ i Công giáo vì không có mớ t khuôn khớ luớ t pháp nào đố đố a vào đó mà thi hành, nhêng tôi vớ n đố a thích viớ c chớ n lớ a mớ t thái đố ôn hoà đố giớ i quyớ t vớ n đố".

Giáo sớ Thayer nói thêm : "Mớ t đố ng lớ i cớ ng rớ n đố i vớ i giáo hớ i Công giáo thì không bao giớ là mớ t ý kiớ n tợ t, và giớ a lúc có cuộc khớ ng hoớ ng kinh tợ thì đó lớ i càng là mớ t ý kiớ n xớ u hớ n. Nhêng dù sao thì thành phớ n bớ o thớ sớ lên tiêng đố a ra mớ i quan tâm cớ a hớ vớ sớ n đố nh chính trớ".

Thớ t vớ y, viớ c trớ n áp báo chí cũng nhớ các hành đố ng đố i vớ i ngớ i Công giáo cũng là các đố tài đố c thớ o luớ n trong hớ i nghớ tuớ n trớ c vì cũng giớ ng nhớ sớ suy xớ p kinh tợ, nó va chớ m đớ n nớ i ám nh cớ a đố ng vớ n đố nh chính trớ và sớ tiớ p tợ c quyớ n cai trớ đố c đố ng.

Tiớ n sĩ Nguyớ n Quang A, giám đố c Viớ n nghiên cớ u phát triớ n ở Hà Nội nói rớ ng : "Ngớ i cớ ng sớ n luôn luôn dùng sớ lo sớ vớ tình trớ ng bở t ở n làm cái cớ đố không chớ u dân chớ hóa đố t nêng c và hớ sớ tiớ p tợ c làm nhớ vớ y".

Giớ i lãnh đố o đố ng coi sớ n đố nh chính trớ ở Việt Nam là tợ ng đá góc tợ ng đố thu hút đố u tợ ngoớ i quớ c, đố c biớ t là sớ bở t ở n đang tiớ p tợ c lan tràn ở các quớ c gia cớ nh tranh vớ i hớ trong khu vớ c nhớ Mã Lai Á, Thái Lan và Phi Luớ t Tân.

Vào đầu mùa hè này, ông Michael Pease, chủ tịch Phòng thương mại Hoa Kỳ đứng đầu là Tổng giám đốc công ty Ford ở Việt Nam nói rằng: "Thành công của Việt Nam trong việc thu hút đầu tư nước ngoài phần lớn là dựa vào sự trông mong về việc ổn định kinh tế và chính trị".

Một báo cáo hàng đầu năm nay của Business Monitor International Ltd, liệt kê các quốc gia đứng đầu trên thị trường chính trị, đã đánh giá Việt Nam đứng ngang hàng thứ hai với Hồng Kông, sau Tân Gia Ba, với ổn định chính trị gần như hoàn hảo.

Theo lẽ tự nhiên thì giới lãnh đạo đứng đầu, cộng đồng kinh doanh đi tìm kiếm lợi nhuận như người có tầm nhìn về phía trước, đầu tư thích thú tán thưởng các báo cáo như vậy và tìm cách để báo cáo đó làm cho sự xáo trộn về kinh tế, tôn giáo và báo chí hiện tại không làm náo động sự đánh giá của quan chức – mà một số đang lo ngại là sự xáo trộn đó đã bắt đầu khi sự.

Ông Vũ Mão, một cựu thành viên của Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam nói rằng: "Tôi cảm thấy buồn vui lẫn lộn khi nghe rằng sự ổn định chính trị gần như hoàn hảo của Việt Nam được đánh giá quá cao. Việc đánh giá này là quá mức trong cái nhìn của tôi, và không xem xét đến nhu cầu và những đóng góp của Việt Nam như quy định xã hội đứng đầu, tình trạng nghèo đói ở nông thôn và chất lượng giáo dục và sức khỏe của giới công nhân có thu nhập thấp".

Ông Thayer nói thêm: "Dĩ nhiên là có sự bất mãn đang tồn tại trong những người dân thành thị về giá cả gia tăng, nạn ô nhiễm môi trường, nạn kẹt xe và việc tham nhũng".

Quả thực như thế, khi nói đến sự đánh giá lâu dài về thị trường chính trị, thì Việt Nam không đứng đầu trong báo cáo trên và nằm gần cuối, chỉ kém khảo sát các quốc gia như Lào và Miến Điện.

Dĩ nhiên là tính ngay cả việc tranh chấp trên thị trường lập chốt bu trong nội bộ đứng đầu hiện nay, thì ít ai nghĩ rằng chủ đề của sự ổn định của Việt Nam sẽ sụp đổ vì nền kinh tế bất suy sụp, và hành động của vài nhà đứng đầu chính kiến, ký giả và tu sĩ can thiệp. Những thách thức hiện tại là giới lãnh đạo hiện tại đang bị nhieu áp lực và đã không có cách nào khác hơn là phải triu tu phiến hiep khien cua hoi tu n truu c. Những kết quả của cuộc họp đó vẫn đang được tiếp tục làm sáng tỏ.